

Forfatter: Aakjær, Jeppe

Titel: Under Sablen

Citation: Aakjær, Jeppe: "Under Sablen", i Aakjær, Jeppe: *Vadmelsfolk ; Af Gammel Jehannes hans Bivelskistaarri ; Esper Tækki*. - 1919, Gyldendal, 1918-19, s. 26. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-aakjaer07tom-shoot-workid54706/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: *Vadmelsfolk ; Af Gammel Jehannes hans Bivelskistaarri ; Esper Tækki*. - 1919

UNDER SABLEN EN REKRUT-ERINDRING

(1905)

GOTHERSGADES grimme graa Ekserserhus dundred og skjalv under Kompagniets Militærøvelser. Lige Rækker af drejlsklædte Mænd gjorde betydningsfulde Skridt fremad og tilbage igjen; hele den gamle skidne Kasse toned som en Violoncel; Brædderne gungred under Etmarchens frygtelige Fremspark. Taget spraged under Kommandoraabenes Hyl og Bulder og alle Helvedes brændende Eder. Luften var saa tyk, at den tog én i Struben med en lummer Blanding af Soldatersved og Støvlefedt; Tovtrapezernes Jærnringe svang blødeligt som Kjæmpeperpendikler ogter og frem gennem Støvhavet, mens de kiødsede, mandshøje Træhæste vendte Bagen til hele Kommercen.

Der var raabt: „Rør!“ men ikke desto mindre blev Kommandobrølene ved at gjælde henne fra Ekserserhusets øverste Ende; Rekrutterne strakte Hals for at se, hvad det kunde være. Jo, naturligvis var det Sergent Jørgensen, der som sædvanlig var ved at gi en af Mandskabet „en Omgang for Lopper“, som han udtrykte sig. Jørgensen var en tæt, firskaaen Bøddeltype, der fra Gendarmeriet var kommen ind i Hæren; han var fregnet og skjæggløs; hans Læber var skorpede og ligesom skoldede af alle de fule Eder og „Ammelser“, som uden Ophør røg ham ud af Halsen. Han bar endnu friske Buler og Mærker efter sit sidste Slagsmaal, og paa venstre Side af Struben laa der et dybt Ar, som han gjerne piller i under Hvile. — For Tiden ødsled han sine geniale Anlæg paa stakkels 47.

Det var alle en Gaade, at denne brave Fyr var bleven udsat til Uslingens Forfølgelse. 47 var eneste Søn af et Par gamle Folk, der ejed en mindre Gaard i det nordlige Jylland; han havde aldrig tidligere været fjernet fra sit Hjem, havde da ogsaa alle Hjemfødningens godlidende og naive Egenskaber. Naar han modtog sine ikke ubetydelige Sendinger af Smør og Sui hjemmefra, blev der Fest paa Madstuen, for 47 var aldrig nøjeregnende, og han saa gjerne glade Kammerater omkring sig. Og den, der havde svært ved at vinde med, var altid sikker paa at blive bistaet af 47 snart med Pudsningen af en Livrem, snart med Udrensningen af et Geværløb. Der var ikke bedre Hjærte end hans. Men han led af en lille Naturfejl, der her blev Aarsagen til hans Ulykke: blev han ængstet eller genert, fik hans Mund et Udtryk, som om han lo; jo mere alvorstuid Situationen var, jo mere bredte Smilet sig om hans Læber. Allerede paa Øvelsernes første Dag bed Sergenten Mærke i denne uheldige Egenskab.

„Staa ikke med dette Hestegrin i Geledet, De dér, Bondeæg!“ raabte Jørgensen i sit belevne Krigersprog. 47's Smil antog større og større Omfang. „Hører De ikke, hvad jeg siger! Vil De behage at samle det Par røde Rosenlæber om Sikraatobakssøvsen! — Skal jeg, Satan rampe mig, lære Dem; staa De og griner Deres Sergent lige op i Øjnene!“ Det blev til 47's første Stroppeur; der skulde følge mange efter.

Der var aldrig noget at udsætte paa 47's Pudsning, skjønt Gud skal vide, at Jørgensen ledte omhyggeligt nok. Hans Eksersits var altid mærket af god Vilje, og hans Opførsel baade paa Stuen og Sovesalen var exemplarisk; men dette ulyksalige, insubordinære Smil — det virked paa Sergenten som den røde Klud paa Tyren. Naar Delingen var kommanderet i Rørstilling, var noget af det første, Jørgensen saa efter, om 47 endnu havde Smilet oppe. — Ogsaa i Dag var han der øjeblikkelig. 47 forsøgte at dreje Hovedet til Siden for at skjule sin ulykkelige Fejl.

„Se paa mig, 47! Jeg slaar Dem, den Onde rampe mig, ihjel, hvis ikke De taer det Grin ind; forstaa De, hva!“ brølte Sergenten og lod Tungespidsen fare som en Flamme hen over de skorpede Læber. Der steg dybt nede fra en Taare op i 47's ene Øjenkrog, men det forræderske Smil vidned stadig imod ham. Det blev en ny for-

frædelig Stroppetur. Sergenten havde sat sig i Hovedet, at han nok skulde „kurere“ ham. Gang paa Gang blev han kommanderet frem af Geledet, og saa lød det: „Fot Væglodderne! Sving!“ — Kammeraterne stod blege og saa modstræbende hen til den Kant, hvor deres Ven mishandlede; deres Hænder skjælvede nede ved Knivbajonetten, og deres Øjne fik et sært grønligt, glipende Skjær. — Om den reifærdige Gud havde hugget én af de dinglende Trapezers Jæmkroge i Sergentens Kjæver og halet ham op under Himlen, vilde enhver af Mandskabet ha fundet Sagen i sin Orden. — For fjerde Gang var 47 kommen ind i Rækken; hans Lunger arbejdede voldsomt mod Ribbenene; hans Øjne tiggede og bad om Skaansel, men hans Mundvig trak sig skjævere og skjævere i et ubetvingeligt, krampagtigt Smil.

Sergenten var nu aldeles sanseløs af Ondsind. Han gik saa nær ind imod 47, at hans Praade stænkede Rekrutten i Ansigtet; han haged sine Høgeklør fast i 47's Kjæmpeskuldrer og rusked ham, saa det knaged i hans Kraveben; der stod en salt Stime af Eder og Trusler op i Rekruttens Ansigt, presset frem mellem Sergentens skurende Tænder. Endnu en Gang maatte den ulykkelige fatte Væglodderne; hans Skulderblade forskød sig i skjæve Vinkler inde under Drejstrøjen; hans Kjæmpeskikkelse davede udmattiet frem og tilbage; hans Armmuskler slappestes, saa han slog sig selv i Hovedet med de tunge Lodder. Han følte sig som et stakkels hjælpelest tøjret Kreatur, der en mørk Nat jages til Døde af en løssluppen Køter.

Paa een Gang knækked han sammen under en vild og vanvittig Latter, mens en Blodstrøm stod ud af hans Mund. I to Døgn laa han hen uden Bevidsthed. Paa det tredje døde han.

Sergent Jørgensen var stadig den hos sine Overordnede ansete Underbefalingsmand, ganske vist noget streng, men ivrig i Tjenesten og sikker paa Forfremmelse.

En Maanedstid efter denne Begivenhed førte han sin Deiltog ud paa Nørrefælled. Det var midt i det skønneste Foraar; Alléernes Træer stod med bristefærdige Knopper; Graaspurvene svang i larmende Flokke fra Træ til Træ, og

hvide Lammeskyer spejled deres runde Former i Holger Danskes Brillen.

Delingen marchered frem: een—to, een—toi med Geværkolben mod Høften og Feltflasken dinglende mod Baggen. Fælledens myge Muld klæbede om Fedtlæderstøvlerne, og den klare Formiddagssol skoidede i Nækkerne. Sveden begyndte allerede at sprække frem under de tykke Vadmelsstrøjer. Sergenten, der hele Tiden havde gaaet og tugtet sin Flok, snart for det ene, snart for det andet, kommanderer nu Løb. Naa, den begyndte jo godt, tænkte man under de flade Militærhuer; Feltflasken hoppede; Tomystret dansed Kankan paa éns Rygstykker; Fedtlæderstøvlerne bulpede af den nedløbende Sved. Jørgensen var i Dag rigtig i sit Es; man havde marcheret skjædesløst gennem Gaden, sa han; det burde have sin fortjente Straf. Mandskabet tænkte sit derved; de vidste, at de havde marcheret, som de plejede; men Sergenten var først kommen hjem fra en stor Svir hen paa Morgenstunden; det skulde nu hævnes paa Rekrutterne. Og paa sin egen inderlige Maade forsikred han dem om, at han Satan rampe sig, var ligeglad, om saa de styrted hver eneste Mand. „Giv Agt, Løb!“ Og atter gik den vilde Jagt hen over de smaa grønne Spirer, mens Gaaseurterne slap deres Dug af Forførelse og Regnormene vred sig under de tunge Støvle-sinker.

Saadan hengik den første Kvart under de bedste militære Auspicier. Da — midt i samme Nu som en stort anlagt Ed pulsed Sergenten ud af Halsen, vælted han bagover og blev liggende. Hjærtet, der aldrig havde været meget bevendt i ham, var sprængt. Fløjmanden, en stor bredskuldet Vendeibo, var den første, der gik hen til ham: „Han er, Dævien væit mæ, dø!“ sa han paa uforfælsket Nørrejydsk — og Mand for Mand gik Delingen nu frem og forvissed sig om Sandheden af Fløjmandens Melding. Med en dulgt Skadefryd som den hvormed man med Foden vælter en allivet Hugorm omkring saa den faar den gule Bug i Vejret, lagde de Sergenten udstrakt i Græsset og gik derpaa hviskende tilbage i Geledet.